

Βελτιστοποίηση

- Τα διαφορετικά σχέδια εκτέλεσης έχουν και διαφορικό κόστος
- Βελτιστοποίηση:** η διαδικασία επιλογής του σχεδίου εκτέλεσης που έχει το μικρότερο κόστος
- Εκτίμηση του κόστους (συνήθως χρήση στατιστικών στοιχείων)

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 13

Εκτέλεση

3. Εκτέλεση

Μηχανή εκτέλεσης που εκτελεί τις βασικές πράξεις

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 14

Αλγόριθμοι Εκτέλεσης Βασικών Πράξεων

Υπάρχουν υλοποιημένοι μια σειρά από αλγόριθμοι για κάθε βασική πράξη (π.χ., που χρησιμοποιούν ή όχι ευρετήρια κλπ.)

Γενικά, το ΣΔΒΔ με βάση κάποια στατιστικά στοιχεία κάνει μια εκτίμηση του κόστους και επιλέγει τον αλγόριθμο με τον μικρότερο (με βάση την εκτίμηση) κόστος

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 15

Επεξεργασία Ερωτήσεων

select A₁, A₂, ..., A_n from R₁, R₂, ..., R_m where P

Μετάφραση: $\pi_{A_1, A_2, \dots, A_n} (\sigma_P (R_1 \times R_2 \times \dots \times R_m))$

Πλήρως εκτέλεσης (ποιες πράξεις και με ποιον αλγόριθμο)

Βελτιστοποίηση

Εκτέλεση: Επιλογή κατάλληλου αλγόριθμου για κάθε βασική πράξη της σχεσιακής άλγεβρας

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 16

Αλγόριθμοι Εκτέλεσης Βασικών Πράξεων

Τι είδους στατιστικά στοιχεία;

Για ένα αρχείο δεδομένων μιας σχέσης R:

- n_R : αριθμός πλειάδων της σχέσης R
- b_R : αριθμός blocks της σχέσης R
- s_R : μέγεθος σε bytes κάθε πλειάδας της σχέσης R
- f_R : παράγοντας ομιδοποίησης (αριθμός εγγραφών ανά block)
αν μη εκτεινόμενη, $f_R = \lfloor B / s_R \rfloor$ και $b_R = \lceil n_R / f_R \rceil$

Ενημέρωση στατιστικών στοιχείων;

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 17

Αλγόριθμοι Εκτέλεσης Βασικών Πράξεων

Άλλα στατιστικά στοιχεία;

Π.χ., για μια πράξη επιλογής στο γνώρισμα A

- $V(A, R)$: αριθμός διαφορετικών τιμών του A
 $|V_A(R)|$ -- αν το A κλειδί;
- $SC(A, R)$: μέσος αριθμός πλειάδων που ικανοποιεί μια συνθήκη (δεδομένου ότι υπάρχει μια τουλάχιστον που την ικανοποιεί)
1 αν κλειδί, αν ομοιόμορφη;

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 18

Αλγόριθμοι Εκτέλεσης Βασικών Πράξεων

Στατιστικά στοιχεία επίσης για το αρχείο ευρετηρίου (αν υπάρχει)

- f_i : παράγοντας διακλάδωσης,
πολυεπίπεδο f_0, B^* δέντρο ~ τάξη
- H_i : αριθμός επιπέδων
- LB_i : αριθμός blocks φύλλων

Με βάση τα στατιστικά επιλέγεται ο αλγόριθμος με το μικρότερο κόστος
Κόστος: Αριθμό blocks που μεταφέρονται

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 19

Επιλογή

Πιθανοί αλγόριθμοι εκτέλεσης για την επιλογή:

- Σειριακή αναζήτηση
- Δυαδική αναζήτηση
- Χρήση πρωτεύοντος ευρετηρίου/κατακερματισμού
- Χρήση δευτερεύοντος ευρετηρίου/κατακερματισμού

Για τον E2 πρέπει το αρχείο να είναι ταξινομημένο
Για τους E3 και E4 λέμε ότι έχουμε μονοπάτι προσπέλασης (access path)

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 20

Επεξεργασία Ερωτήσεων

Τι θα καλύψουμε στο μάθημα:

- Αλγόριθμους εκτέλεσης βασικών πράξεων
 - Επιλογή
 - Προβολή
 - Πράξεις συνόλων
 - Συνένωση
- Βασικές Ιδέες για Βελτιστοποίηση

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 21

Επιλογή

Θα εξετάσουμε:

- Επιλογή με συνθήκη ισότητας ($\sigma_{A = a}(R)$)
- Επιλογή με συνθήκη σύγκρισης - διαστήματος/περιοχής (range query) ($\sigma_{A \leq u}(R)$ ή $\sigma_{A \geq u}(R)$)
- Επιλογή με σύζευξη ($\sigma_{\theta_1 \text{ AND } \theta_2 \dots \text{ AND } \theta_n}(R)$)
- Επιλογή με διάζευξη ($\sigma_{\theta_1 \text{ OR } \theta_2 \dots \text{ OR } \theta_n}(R)$)

Θα δύμε ποιος είναι ο καλύτερος (με το μικρότερο κόστος σε blocks) αλγόριθμος για την εκτέλεση της πράξης

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 22

Επιλεκτικότητα επιλογής:

το πλήθος των εγγραφών (πλειάδων) που επιλέγονται (δηλ. ικανοποιούν την συνθήκη)
 το πλήθος των εγγραφών (πλειάδων) του αρχείου (σχέσης)

- Έστω $s_i = |\sigma_{\theta_i}(R)|$
επιλεκτικότητα: s_i / n_R

Αν Θι συνθήκη ισότητας σε ένα γνώρισμα υποψήφιο κλειδί $s_i = 1 / n_R$

Αν Θι συνθήκη ισότητας σε ένα γνώρισμα, ομοιόμορφη κατανομή, κ διακριτές τιμές, $s_i = k / n_R$

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 23

Επιλογή: Συνθήκη Ισότητας $\sigma_{A = a}(R)$

E1 Σειριακή αναζήτηση

Διάβασμα (scan) όλου του αρχείου

b_R : αριθμός blocks της σχέσης R

$b_R/2$ αν το A υποψήφιο κλειδί (οπότε το αποτέλεσμα έχει μόνο μια πλειάδα, σταματάμε την αναζήτηση μόλις τη βρούμε)

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε οποιοδήποτε αρχείο

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 24

Επιλογή: Συνθήκη Ισότητας

E2 Δυαδική αναζήτηση

b_R: αριθμός blocks της σχέσης R
 $SC(A, R)$: μέσος αριθμός πλειάδων που ικανοποιεί μια συνθήκη
 f_R : παράγοντας ομαδοποίησης
 HT_i : αριθμός επιπέδων

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο αν το αρχείο είναι διατεταγμένο με βάση το γνώρισμα της επιλογής

$\lceil \log(b_R) \rceil \leftarrow$ Εύρεση της πρώτης
 $+ \lceil SC(A, R) / f_R \rceil - 1 \leftarrow$ Εύρεση των υπόλοιπων

Αν το A ιποψήφιο κλειδί;

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 25

Επιλογή: Συνθήκη Ισότητας

E3 Χρήση πρωτεύοντος (πολυεπίπεδου) ευρετηρίου

b_R: αριθμός blocks της σχέσης R
 $SC(A, R)$: μέσος αριθμός πλειάδων που ικανοποιεί μια συνθήκη
 f_R : παράγοντας ομαδοποίησης
 HT_i : αριθμός επιπέδων

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο αν υπάρχει τέτοιο ευρετήριο στο A

$HT_i + 1 \leftarrow$ Εύρεση και μεταφορά της πρώτης
 Αν το A δεν είναι υποψήφιο κλειδί -- ευρετήριο συστάδων
 $HT_i + \lceil SC(A, R) / f_R \rceil \leftarrow$ Εύρεση και των υπόλοιπων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Πρωτεύοντος ευρετήριο στο A, σημαίνει ότι οι εγγραφές του αρχείου δεδομένων είναι ταξινομημένες (διαταγμένες) ως προς A ώστε οι υπόλοιπες εγγραφές με την ίδια τιμή (αν υπάρχουν) βρίσκονται σε γειτονικά blocks του αρχείου δεδομένων

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 26

Επιλογή: Συνθήκη Ισότητας

E4 Χρήση δευτερεύοντος (πολυεπίπεδου) ευρετηρίου

b_R: αριθμός blocks της σχέσης R
 $SC(A, R)$: μέσος αριθμός πλειάδων που ικανοποιεί μια συνθήκη
 f_R : παράγοντας ομαδοποίησης
 HT_i : αριθμός επιπέδων

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο αν υπάρχει τέτοιο ευρετήριο στο A

Αν το A είναι υποψήφιο κλειδί

$HT_i + 1 \leftarrow$ Εύρεση και μεταφορά της πρώτης

Αν το A δεν είναι υποψήφιο κλειδί \pm κόστος για την εύρεση των υπόλοιπων

$HT_i + \text{ενδιάμεσο επίπεδο}$
 $+ SC(A, R) \leftarrow$ Εύρεση και των υπόλοιπων

Στη χειρότερη περίπτωση κάθε εγγραφή που ικανοποιεί τη συνθήκη σε διαφορετικό block

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 27

Επιλογή: Συνθήκη με Σύγκριση

Επιλογή - συνθήκη με σύγκριση

$\sigma_{A \leq u}(R) \wedge \sigma_{A \geq u}(R)$

Έστω ότι c πλειάδες ικανοποιούν τη συνθήκη

Γενικά $c = n_R/2$ (δηλαδή, οι μισές)
 Έστω min, max (μικρότερη, μεγαλύτερη τιμή του A), αν ομοιόμορφη κατανομή και $\sigma_{A \leq u}(R)$

$c = \begin{cases} 0 & \text{αν } u < min \\ n_R & \text{αν } u \geq max \\ n_R * [(u - min) / (max - min)] \end{cases}$

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 28

Επιλογή: Συνθήκη με Σύγκριση

σ_{A ≤ u}(R)

Θα δούνε δύο αλγορίθμους:

E5 Χρήση πρωτεύοντος πολυ-επίπεδου ευρετηρίου
E6 Χρήση δευτερεύοντος πολυ-επίπεδου ευρετηρίου

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 29

Επιλογή: Συνθήκη με Σύγκριση

E5 Χρήση πρωτεύοντος (πολυεπίπεδου) ευρετηρίου

Πρωτεύοντος, σημαίνει ταξινομένο αρχείο,
 έστω σε αύξουσα διάταξη

- Χρήση ευρετηρίου για την εύρεση της πρώτης εγγραφής $A \geq u$
- Σάρωση όλου του αρχείου ξεκινώντας από αυτήν την εγγραφή

$HT_i + \lceil c / f_R \rceil$

σ_{A ≤ u}

*c: επιλεξιμότητα (πλειάδες που ικανοποιούν την συνθήκη)
 f_R : παράγοντας ομαδοποίησης
 HT_i : αριθμός επιπέδων*

Δε χρειάζεται ευρετήριο, γιατί;

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 30

Επιλογή: Συνθήκη με Σύγκριση

E6 Χρήση δευτερεύοντος (πολυεπίπεδου) ευρετηρίου

■ Εύρεση του πρώτου φύλλου του ευρετηρίου **Μη ταξινομημένο αρχείο**

■ Για κάθε block (φύλλο) του ευρετηρίου διάβασε το αντίστοιχο block δεδομένων (σημείωση, αν $B >$ δέντρο χρησιμοποιούμε το δείκτη ανάμεσα στα φύλλα)

Σάρωση των φύλλων του δέντρου

A ≤ u από την αρχή έως το u	c : επιλεξιμότητα (πλειόδες που ικανοποιούν την συνθήκη) σ_c : αριθμός εγγραφών LB _c : αριθμός block φύλλων HT _c : αριθμός επηρεόδων
--	---

Π.χ., αν $c = \eta_R/2$, και A κλειδί τότε (αν κάθε εγγραφή σε διαφορετικό block)

$$HT_i + LB_i/2 + \eta_R/2$$

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 31

Επιλογή: Συνθήκη Σύζευξης

Επιλογή - συνθήκη σύζευξης

$\sigma_{\theta1 \text{ AND } \theta2 \dots \text{ AND } \theta_n} (R)$

Επιλεκτικότητα μιας συνθήκης:

το πλήθος των εγγραφών (πλειάδων) που την ικανοποιούν

το πλήθος των εγγραφών (πλειάδων) του αρχείου (σχέσης)

- Αν οι συνθήκες είναι ανεξάρτητες, το μέγεθος του αποτελέσματος:

$$\frac{\eta_R * s_1 * s_2 * \dots * s_n}{\eta_R^n}$$

s_i επιλεκτικότητα της Θι

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 32

Επιλογή: Συνθήκη Σύζευξης

E7 Συζευκτική επιλογή με χρήση ενός απλού ευρετηρίου

Υπάρχει διαδρομή προσπέλασης για ένα από τα γνωρίσματα που εμφανίζονται σε οποιαδήποτε απλή συνθήκη

Επιλογή του γνωρίσματος στην απλή συνθήκη με τη **μικρότερη επιλεκτικότητα** (γιατί;)

Χρήση μιας από τις προηγούμενες μεθόδους για την ανάκτηση των εγγραφών που ικανοποιούν αυτήν την συνθήκη και

έλεγχος για κάθε επιλεγμένη εγγραφή αν ικανοποιεί και τις υπόλοιπες συνθήκες

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 33

Επιλογή: Συνθήκη Σύζευξης

E8 Συζευκτική επιλογή με χρήση σύνθετου ευρετηρίου

Αν υπάρχει ευρετήριο στο συνδυασμό δύο ή περισσότερων γνωρίσμάτων που εμφανίζονται σε οποιαδήποτε απλές συνθήκες

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 34

Επιλογή: Συνθήκη Σύζευξης

E9 Συζευκτική επιλογή με τομή δεικτών

Αν υπάρχουν ευρετήρια σε περισσότερα από ένα από τα γνωρίσματα

Τότε διαβάζουμε τα blocks του αρχείου δεδομένων που δίνονται από όλα τα ευρετήρια

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 35

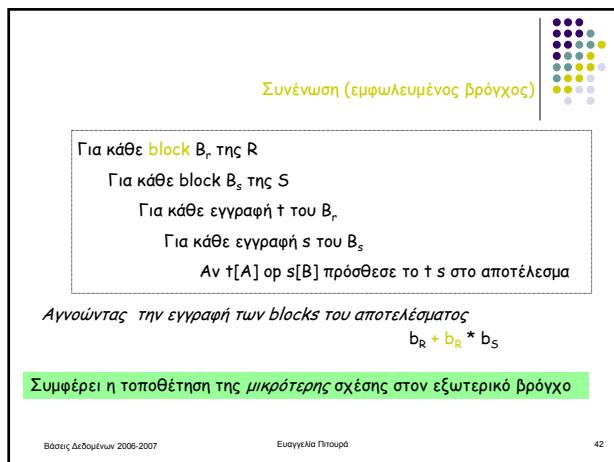
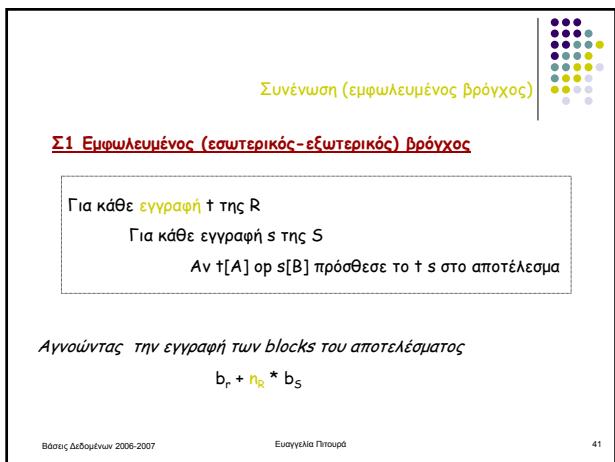
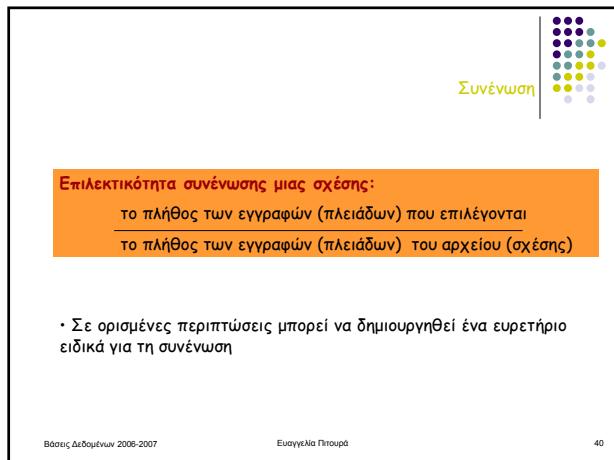
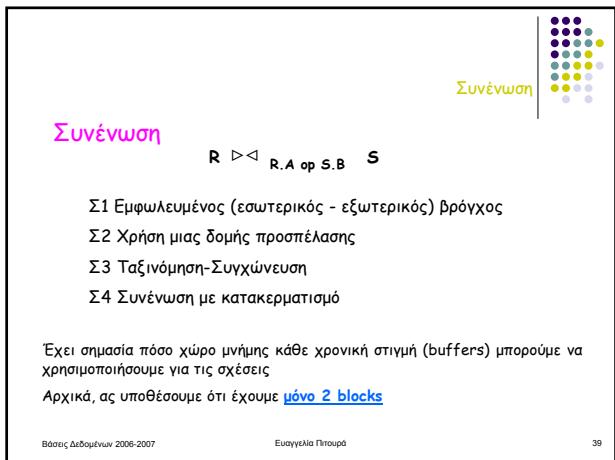
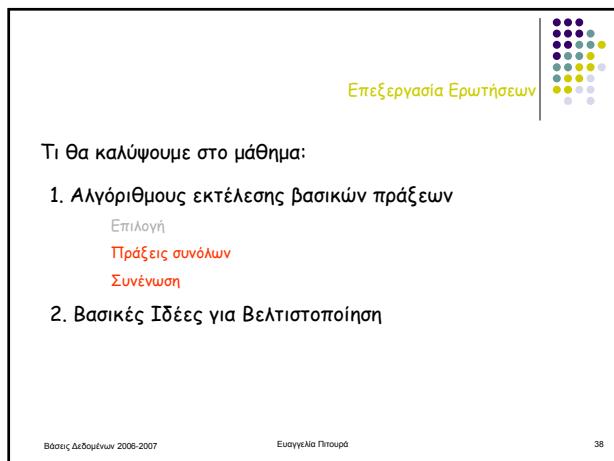
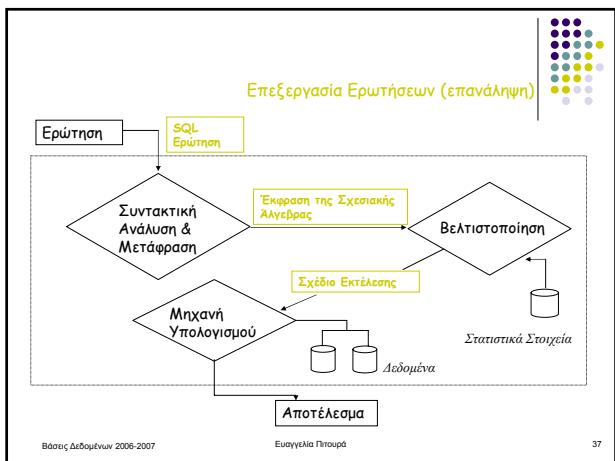
Επιλογή - συνθήκη διάζευξης

$\sigma_{\theta1 \text{ OR } \theta2 \dots \text{ OR } \theta_n} (R)$

Αν έστω και μία από τις συνθήκες δεν έχει διαδρομή προσπέλασης → σάρωση όλου του αρχείου

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 36

Συνένωση (εμφαλευμένος βρόγχος)

Πριν θεωρήσαμε ότι έχουμε 2 block στη μήμη (buffers) διαθέσιμους

Αν υπάρχουν $n_B - 2$ blocks στη μήμη που μπορεί να χρησιμοποιηθούν για τον υπολογισμό της συνένωσης συμφέρει να διαβάζουμε τα blocks της σχέσης του εξωτερικού βρόγχου ανά $n_B - 1$

Για κάθε $n_B - 1$ block B_r της R

Για κάθε block B_s της S

Για κάθε εγγραφή t του B_r

Για κάθε εγγραφή s του B_s

Αν $t[A] \text{ op } s[B]$ πρόσθεσε το t s στο αποτέλεσμα

$$b_R + \lceil (b_R / (n_B - 1)) \rceil * b_S$$

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 43

Συνένωση (χρήση ευρετηρίου)

Σ2 Χρήση μιας δομής προσπέλασης

Η σχέση για την οποία υπάρχει ευρετήριο τοποθετείται στον εσωτερικό βρόγχο. Έστω ότι υπάρχει ευρετήριο για το γνώρισμα B της σχέσης S

Για κάθε block B_r της R

Για κάθε εγγραφή t του B_r

Χρησιμοποίησε το ευρετήριο στο B για να βρεις τις εγγραφές s της S τέτοιες ώστε $t[A] \text{ op } s[B]$

$b_R + n_R * C$ όπου C το κόστος μιας επιλογής στο S (δηλαδή της εύρεσης της εγγραφής (εγγραφών) του S που ικανοποιούν τη συνθήκη)

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 44

Συνένωση (ταξινόμηση-συγχώνευση)

Σ3 Ταξινόμηση - Συγχώνευση

Ταξινόμηση τις πλειάδες της R στο γνώρισμα A
Ταξινόμηση τις πλειάδες της S στο γνώρισμα B

```
i := 1; j := 1;
while (i ≤ n_R and j ≤ n_S)
    if (R_i[A] < S_j[B])
        i := i + 1; (*προχώρησε το δείκτη στην R*)
    if (R_i[A] > S_j[B])
        j := j + 1; (*προχώρησε το δείκτη στην S*)
```

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 45

Συνένωση (ταξινόμηση-συγχώνευση)


```
else (* R_i[A] = S_j[B] *)
    πρόσθεσε το R_i . S_j στο αποτέλεσμα
    k := j + 1; (* γράψε και τις άλλες πλειάδες της S που ταιριάζουν, αν υπάρχουν *)
        while ((k ≤ n_S) and (R_i[A] = S_k[B]))
            πρόσθεσε το R_i . S_k στο αποτέλεσμα
            k := k + 1;
    m := i + 1; (* γράψε και τις άλλες πλειάδες της R που ταιριάζουν,
        αν υπάρχουν *)
        while ((m ≤ n_R) and (R_m[A] = S_j[B]))
            πρόσθεσε το R_m . S_j στο αποτέλεσμα
            m := m + 1;
    i := m; j := k;
```

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 46

Συνένωση (ταξινόμηση-συγχώνευση)

Αν αγνοήσουμε τη ταξινόμηση για τη συγχώνευση (merge) απλή σάρωση των δύο αρχείων:

$$b_R + b_S$$

Ταξινόμηση: $b_R * \log(b_R) + b_S * \log(b_S)$

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 47

Συνένωση (με κατακερματισμό)

Σ4 Συνένωση με κατακερματισμό

- χωρίζουμε με βάση μια συνάρτηση κατακερματισμού h τις πλειάδες της S και της R σε κάδους -- στον ίδιο κάδο αν $h(t_R[A]) = h(t_S[B])$
- δηλαδή οι πλειάδες με $t_R[A] = t_S[B]$ πέφτουν στον ίδιο κάδο άρα αρκεί να ελέγχουμε μεταξύ τους τις πλειάδες που πέφτουν στον ίδιο κάδο

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 48

Συνένωση (με κατακερματισμό)

Κατακερμάτισε τις εγγραφές της R χρησιμοποιώντας την $h(t_R[A])$

Για κάθε εγγραφή t_S της S

$$k := h(t_S[B])$$

σύγκρινε το $t_S[B]$ με $t_{Ri}[A]$ για όλες τις εγγραφές t_{Ri} της R στον κάδο k

- Χρησιμοποιούμε την μικρότερη σχέση για το πρώτο πέρασμα.
- Αν όλοι οι κάδοι που προκύπτουν χωράνε στη μνήμη, κόστος $b_R + b_S$

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 49

Συνένωση (με κατακερματισμό)

Αν δεν χωρούν όλοι οι κάδοι – τροποποίηση

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 50

Πράξεις Συνόλων

Ταξινόμησε τις πλειάδες της R σε ένα γνώρισμα (έστω A)
Ταξινόμησε τις πλειάδες της S στο ίδιο γνώρισμα
 $i := 1; \quad j := 1;$
 $\text{while } (i \leq n_R \text{ and } j \leq n_S)$
 $\quad \text{if } (R_i[A] > S_j[A])$

Τοιχί τίποτα	Ένωση γράψε το S_j στο αποτέλεσμα	Διαφορά τίποτα
------------------------	---	--------------------------

$j := j + 1$

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 51

Πράξεις Συνόλων

$\text{else if } (R_i[A] < S_j[A])$

Τοιχί τίποτα	Ένωση γράψε το R_i στο αποτέλεσμα	Διαφορά γράψε το R_i στο αποτέλεσμα
------------------------	---	---

$i := i + 1$

$\text{else } (* R_i[A] = S_j[A] *)$

Τοιχί γράψε το R_i στο αποτέλεσμα $i := i + 1;$ $j := j + 1;$	Ένωση $i := i + 1;$	Διαφορά $i := i + 1;$ $j := j + 1;$
---	-------------------------------	--

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 52

Πράξεις Συνόλων

Αν υπάρχουν ακόμα εγγραφές για κάποιο αρχείο:

Ένωση $\text{while } (i \leq n_R)$ γράψε το R_i στο αποτέλεσμα $i := i + 1;$	Διαφορά $\text{while } (i \leq n_R)$ γράψε το R_i στο αποτέλεσμα $i := i + 1;$
--	--

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 53

Επεξεργασία Ερωτήσεων

Τι θα καλύψουμε στο μάθημα:

1. **Βασικές Ιδέες για Βελτιστοποίηση**
2. Αλγόριθμους εκτέλεσης βασικών πράξεων

Επιλογή
Τροφολή
Πράξεις συνόλων
Συνένωση

Βάσεις Δεδομένων 2006-2007 Ευαγγελία Πιτουρά 54

